

स्थानीय राजपत्र

भिमाद नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ४) भिमाद साउन २८ गते, २०७७ साल (संख्या ४)

भाग २

भिमाद नगरपालिका

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (३) बमोजिम भिमाद नगर कार्यपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

सम्बत् २०७७ सालको कार्यविधि नं. १

भिमाद नगरपालिकामा कृषक समुह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७७

प्रस्तावना:

परम्परागत कृषि प्रणालीलाई विकसित गरि बैज्ञानिक प्रविधिको अवलम्बन गर्दै कृषि पेशालाई विविधिकरण, व्यवसायीकरण र औद्योगिकिकरणको निमित्त कृषकलाई नयाँ प्रविधितर्फ आकर्षित गर्न उत्प्रेरित गर्न सो को अभ्यास गराउदै यस्ता प्रविधिको अवलम्बन गराउने उद्देश्य अनुरूप कृषि प्रविधिलाई सरल र सहज रूपमा कृषकमाझ पुऱ्याउन

खण्ड ४) संख्या ४ स्थानीय राजपत्र भाग २ मिति २०७७/०४/२८

कृषकहरूको वैयक्तिक तथा संस्थागत विकास गर्न कृषक समुह गठन गर्न वान्छनिय देखिएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७५को दफा ११को उपदफा (२)खण्ड १(ण) १ (द) १(द) ५ र भिमाद नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७५ को दफा ८ को उपदफा (३) बमोजिम कृषक समुह गठन परिचालन र नियमन गर्न कृषक समुह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ तयार गरी लागु यो कार्यविधि जारी गरिएको छ ।

१. सक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम “भिमाद नगरपालिकाको कृषक समुह गठन तथा परिचालन सम्बन्धी “कार्यविधि” २०७५ हुनेछ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुनेछ ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रशंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमार्फत
- (क) “समुह” भन्नाले व्यवसायिक कृषि प्रणाली अवलम्बन गर्ने उदेश्यका लागि गठन भएका ५ वा सो भन्दा बढि २५ जना सम्मको कृषकहरूको समुहलाई जनाउनेछ ।
- (ख) “कृषि” भन्नाले भिमाद नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७५ को दफा २को उपदफा (च) बमोजिमका कार्यहरूलाई जनाउनेछ ।
- (ग) “कृषि व्यवसाय” भन्नाले भिमाद नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७५ को दफा २ अ बमोजिमका व्यवसायिक कार्यहरूलाई बुझाउनेछ ।
- (घ) “नगरपालिका” भन्नाले भिमाद नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय लाई जनाउनेछ ।
- (ङ) “नगरकार्यपालिकाको कार्यालय” भन्नाले भिमाद नगरपालिकाको नगर कार्यपालिका कार्यालयलाई जनाउनेछ ।
- (च) “शाखा” भन्नाले भिमाद नगरपालिकाको कृषि विकास र पशुसेवा शाखालाई जनाउनेछ ।
- (छ) अध्यक्ष भन्नाले यसै “कार्यविधि” बमोजिम गठित कृषक समुहको अध्यक्षलाई जनाउनेछ ।
- (ज) “उपाध्यक्ष” भन्नाले यसै “कार्यविधि” बमोजिम गठित कृषक समुहको उपाध्यक्षलाई जनाउनेछ ।
- (झ) “सचिव” भन्नाले यसै “कार्यविधि” बमोजिम गठित कृषक समुहको सचिवलाई जनाउनेछ ।
- (ञ) “सदस्य” भन्नाले यसै “कार्यविधि” बमोजिम गठित कृषक समुहको सदस्यलाई जनाउनेछ ।
- (ट) “सेवा केन्द्र” भन्नाले भिमाद नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयबाट सन्चालन हुने कृषि तथा पशुसेवा प्रसार कार्यको कृषकहरूले सम्पर्क गर्ने फिल्ड स्तरमा रहेको कृषि वा पशुसेवा शाखाको ईकाई कार्यालयलाई बुझाउनेछ ।
- (ठ) “कार्यालय प्रमुख” भन्नाले भिमाद नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतलाई जनाउनेछ ।
- (ड) “शाखा प्रमुख” भन्नाले भिमाद नगरपालिका नगरकार्यपालिकाको कार्यालय भिमादको सम्बन्धित कृषि वा पशुसेवा शाखाको प्रमुखलाई जनाउनेछ ।
- (ढ) “बैठक” भन्नाले कृषक समुहको नियमित बस्ने बैठकलाई जनाउनेछ ।
- (ण) “समिति” भन्नाले भिमाद नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७५ को दफा ६ बमोजिमको स्थानिय कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन समितिलाई बुझाउनेछ ।

३. कृषक समुह गठनको उद्देश्य: स्थानीय सरकार सन्चालन ऐन २०७५ र भिमाद नगरपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन ऐन २०७५ ले तोके बमोजिमका विभिन्न कृषि सम्बन्धि कार्यहरूको सम्पादनका लागि कृषकहरूका माझ गरिने उन्नत कृषि प्रविधि प्रचार प्रसार कार्यलाई सहज तुल्याउनका लागि कृषकहरूको कृषि सम्बन्धि निर्णय क्षमता र नेतृत्व विकास गर्न कृषक बचत मार्फत सामुदायिक बचत र सामुदायिक पुँजिको विकास लगायतका कार्यहरूमा सेवा प्रवाहका लागि कृषक समुह सजिलो र दिगो माध्यम भएकोले स्थानिय स्तरमा कृषक समुह गठन गर्नु आवश्यक रहेको छ । यस “कार्यविधि” बमोजिम गठन हुने समुहको उद्देश्य तथा कार्यहरू निम्ननुसार छन् ।

(१) समुह सदस्यहरूको बसोबास रहेको भौगोलिक गाँउ टोल क्षेत्रको जलवायु सुहाउदो पशुपालन तथा कृषि बालिनालीहरूलाई व्यवसायिकरण र विविधिकरणका नया प्रविधि अपनाउदै उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने ।

(२) समुहमा उन्नत बिउ बिजन तथा रासायनिक मल लगाएतका कृषि तथा पशुपन्छी उत्पादन सामाग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने ।

(३) खेतियोग्य जमिनमा सिँचाईको व्यवस्थापन गर्ने ।

(४) प्राङ्गारिक उत्पादनमा जोड दिने ।

(५) कृषि सामाग्री तथा कृषि उपजहरूको बजारिकरणका कार्यहरू गर्ने ।

(६) कृषि उत्पादन प्रवर्द्धन प्रशोधन र बजारिकरण एवम् प्रजननका कार्यहरू पशु आहारा पशु स्वास्थ्य र पशु तथा पशुपन्छी बजारिकरणका पशु प्रविधिको प्रचार प्रसारका कार्यहरू गर्ने ।

(७) गोठ तथा भकारो सुधार गर्ने ।

(८) मौरिपालन तथा च्याउखेती गर्ने ।

(९) बेमौसमी तथा मौसमी तरकारीहरूको उत्पादन र बजारिकरण गर्ने ।

(१०) नयां नयां प्रविधिको परिक्षण गर्ने ।

(११) सरकारी तथा गैरसरकारी एवं समुदायमा आधारीत निकाएहरूसंगको साझेदारी र सहकार्यमा कृषि विकास सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्ने ।

(१२) जैविक विविधताको संरक्षण संबर्द्धन र विकास गर्ने ।

(१३) कृषि वन वातावरण संरक्षण संबर्द्धन र विकासका सबै कार्यक्रमहरू सन्चालन गर्ने ।

(१४) मासिक बचत र परिचालन गर्ने ।

(१५) समुहले तोके बमोजिमका कृषि विकास सम्बन्धी अन्य विविध कार्यहरू गर्ने ।

४. कृषक समुह गठन तथा समुह दर्ता

(१) समुहमा कृषक संख्या: खेतियोग्य जग्गाको एउटै ब्लक बनाउन सकिने गरी जग्गाको भोगचलनकर्ताहरू वा एकै उद्देश्यका लागी कृषि वा पशुपालन गरी आएका वा गर्ने १५ देखी २५ सम्मका कृषकहरू स्वति:स्फुर्त रूपमा आफै वा कार्यालयको प्राविधिक कर्मचारीको सहयोगमा एक घरधुरी एक मात्र सदस्य रहने गरी कृषक समुह गठन गर्न सक्नेछन् । तर कुनै विशेष प्रयोजनका लागी १५ जना सदस्य पुन्याउन नसकिने अवस्थामा कम्तीमा ५ जना कृषक मात्र भए पनि समुह गठन गर्न सकिनेछ ।

(२) कार्यालयबाट सहजीकरण: आधुनिक तथा उन्नत कृषि प्रणाली अपनाउनका लागि समुह गठन गरि कृषि प्रसार कार्यक्रममा सहभागी हुन कृषकहरूबाट अनुरोध भएमा सम्बन्धित प्राविधिकले कृषक समुह गठन तथा परिचालनमा सहजिकरण गर्न सक्नेछन् ।

(३) स्टेशनरी सहयोग: नगरपालिकाले बजेट उपलब्ध भएसम्म समुह गठन तथा बैठक गर्नको लागि रजिस्टर फाइलहरू कलम लगायतका स्टेशनरी सामानहरू सहयोग गर्न सक्नेछ ।

(४) समुह दर्ता गर्दा निवेदन दिनुपर्ने: समुहबाट तयार गरिएको विधानको सबै पानामा समुहका सबै सदस्यहरूले प्रमाणित गरि सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिस सहित अनुसुची १ बमोजिमको निवेदन दिनुपर्नेछ । यस अघि जिल्ला कृषि/पशुसेवा कार्यालयबाट गठन भएका समुहको हकमा पुराना प्रमाणपत्रहरू तथा अन्य कागजातहरू संलग्न गर्नुपर्नेछ ।

(५) समुहको आफ्नो विधान र छाप हुनुपर्ने: समुह दर्ताको लागि गठन, दर्ता गर्ने निर्णय, अनुसुची २ बमोजिमको कृषकको विवरणका साथमा समुहको विधान र छाप अनिवार्य हुनुपर्नेछ ।

(६) सर्वसहमत र सहमती सम्पूर्ण निर्णयको आधार: समुह गठन गर्दा विभिन्न पदाधिकारीहरू सर्वसम्मतबाट चयन हुनेछन् । कुनै किसिमले सर्वसम्मत हुन नसकेमा प्रचलित व्यवस्था बमोजिम निर्वाचनद्वारा सदस्यहरूले पदाधिकारी चयन गर्नेछन् । यसरी हुने निर्वाचनमा समुहको अनुरोधमा नगरपालिकाले सहजिकरण गर्न सक्नेछ ।

(७) समुह दर्तामा लाग्ने दस्तुर: यस कार्यविधि अनुसार कृषक समुहको दर्ताको लागि सिफारिस गर्दा वडा कार्यालयबाट कुनै दस्तुर लाग्नेछैन भने नगरपालिकामा दर्ता भई प्रमाणपत्र उपलब्ध गराउने क्रममा रु ५०० दर्ता शुल्क लाग्नेछ ।

(८) समुहको अभिलेखिकरण र प्रमाणपत्र: कृषक समुहको अभिलेख कृषि तथा पशुसेवा शाखामा राखिनेछ भने अनुसुची ३ बमोजिमको प्रमाणपत्र प्रदान गरिनेछ ।

(९) नविकरण: समुह गठन र दर्ता उपरान्त प्रत्येक आर्थिक वर्षको आश्विन मसान्त भित्रमा समुह नविकरण गरिसक्नुपर्नेछ । नविकरण शुल्क रु १०० लाग्नेछ म्याद नाघि दर्ता नविकरण गर्न आएमा पहिलो वर्ष रु ५०० र एक वर्षभन्दा बढि भएमा त्यसको दोब्बर रकम जरिवाना गराईनेछ ।

५. कृषक समुह परिचालन

(१) मासिक बैठक बस्नुपर्ने: समुह गठन पश्चात कृषकहरू आफ्ना कृषि कार्यहरूका बारेमा छलफल गर्ने, नियमित रूपमा महिनामा एक पटक समुह बैठक अनिवार्य रूपमा बस्नुपर्नेछ । समुहको आवश्यकता अनुसार जुनसुकै बेला पनि समुहको बैठक बस्नेछ ।

(२) हितकोष बचत तथा परिचालन: बैठकको निर्णय अनुसार मासिक बैठकमा सदस्यहरूले मासिक हितकोष बचत जम्मा गर्नेछन् । समुहको हितकोषबाट कृषि प्रयोजनको लागि तोकिए बमोजिमको ब्याजदरमा सदस्यहरूले ऋण लिन पाउनेछन् ।

(३) समुहको बैंक खाता सञ्चालन: समुहको पहिलो बैठकबाट नै कोषाध्यक्षको अनिवार्य सहित अन्य सदस्यहरूको नाममा आफ्नो पायक पर्ने बैंकमा खाता खोल्न सक्नेछन् ।

- (४) कार्ययोजना तयार गर्ने: समुहमा सदस्यहरूले प्राविधिकको सहयोगमा बालीपात्रो एवं कार्ययोजना तयार गर्नेछन् । तयार भएको कार्ययोजना अनुसार सदस्यहरूले बाली तथा पशुपन्छी उत्पादन र बजारीकरणका कार्ययोजना अवलम्बन गर्नेछन् ।
- (५) समुहको निर्णय समुह पद्धतिमा गरिनुपर्ने: समुहमा आइपर्ने समस्याहरू समुहको निर्णय अनुसार समाधान गरिनुपर्छ । सो हुन नसकेमा प्रचलित व्यवस्था अनुसार हुनेछ । यदि समुहमा प्राविधिक समस्या भएमा समुहको अनुरोधमा नगरपालिकाबाट सहजिकरण हुनेछ ।
- (६) समुहको प्रगति प्रतिवेदन र अभिलेख: समुहले गरेका कृषाकलापहरूको हरेक आर्थिक वर्षको चौमासिक प्रगति विवरण नगरपालिकामा बुझाउनुपर्नेछ र त्यसको अभिलेख नगरपालिकाको कृषि/पशुसेवा शाखामा राख्नुपर्नेछ ।
- (७) व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने: कृषि कार्यलाई व्यवसायमुलक रूपन्तरणका लागि समुह गठन गरिने समुहका सदस्यहरू मिलेर समुहगत रूपमा सञ्चालन गर्ने कृषि व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता गर्नुपर्नेछ । कृषि व्यवसायको मापदण्ड तोकिए बमोजिमको हुनेछ ।
- (८) अन्तर समुह समन्वय समिति: विभिन्न समुहबाट प्रतिनिधित्व गरि अन्तरसमुह समन्वय समितिको गठन गर्न सकिनेछ । समुह पद्धतिलाई विकसित गर्दै संस्थागत अभ्यास सुदृढ गर्नका लागि सबै समुहबाट कम्तिमा एक जना प्रतिनिधिहरू रहनेगरि वडागत रूपमा अन्तरसमुह समन्वय समितिको गठन हुनेछ । यसको सञ्चालन कार्यविधिले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (९) नगरपालिका स्तरिय कृषक मुल समिति: नगरपालिकामा रहेका सबै कृषकहरूको सञ्चालको रूपमा कृषक समुहहरूका प्रतिनिधिमुलक संस्थागतरूपमा एक नगरपालिकास्तरिय कृषक मुल समितिको गठन गर्न सकिनेछ । यसको सञ्चालन कार्यविधिले तोकेबमोजिम हुनेछ ।
- (१०) टोल विकास संस्थाले कृषक समुह परिचालन गर्न सक्ने: नगरपालिकाबाट गठन भएका र गठन हुने टोल विकास संस्थाहरू पनि नगरपालिकाबाट तोकिए बमोजिम समुह दर्ता गरि कृषक समुहको रूपमा पनि कार्य गर्न सक्नेछन् । तर टोल विकास संस्थामा २५ जना भन्दा बढी घरधुरी भएको अवस्थामा टोल विकास संस्थाको सहजिकरणमा अन्य समुह गठन गर्नुपर्नेछ ।
- (११) नगरक्षेत्रभित्र क्रियाशिल सहकारी संस्थाहरूले कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित समुह गठन गरि कार्य गरेको अवस्थामा त्यस्ता समुहलाई यसै कार्यविधि अनुसार दर्ता भएमा यसैबमोजिम भएको मानिनेछ ।

६. कृषक समुहको नियमन र पारदर्शिता

- (१) वार्षिक लेखापरिक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई:समुहले वार्षिक रूपमा नियमानुसार लेखापरिक्षण गराउनुपर्नेछ । लेखापरिक्षणको एक प्रति विषयगत शाखामा समेत उपलब्ध गराउनुपर्नेछ । त्यस्तै वर्षको एकपटक सार्वजनिक सुनुवाई पनि सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) वार्षिक साधारण सभा: समुह गठन भइ दर्ता भएका एकवर्ष भित्र र प्रत्येक वर्षमा समुहले साधारणसभाको आयोजना गर्नुपर्नेछ । साधारणसभामा वार्षिक कार्यक्रमहरूको प्रगति समिक्षा

आयव्ययको विवरण आउदो वर्षको कार्यक्रमहरूको तर्जुमा लगायत नियमानुसार सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू समेत पारित गउनुपर्नेछ । यसको एकप्रति प्रतिवेदन कार्यालयमा उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
(३) अधिवेशन र विशेष अधिवेशन: समुहको सर्वोच्च अङ्ग समुहको अधिवेशन हुनेछ अधिवेशन गर्ने अवधि समुहको विधान बमोजिम निर्धारण हुनेछ । विधानमा समुहले विशेष अधिवेशनको व्यवस्था समेत गर्न सक्नेछ ।

(४) अन्य संघसंस्थाहरूसंगको समन्वय: समुहले अनुमती लिई अन्य संघसंस्थासंगको सहकार्यमा कृषि प्रविधि अनुसन्धान तथा विकास सम्बन्धी कार्यहरू सञ्चालन गर्न सक्नेछन्

(५) समुहको अनुगमन: यस नगरपालिकाको अनुगमन व्यवस्था बमोजिम नगरपालिका एवं नगरपालिकासंगको समन्वयमा नेपाल सरकारका सबै निकायहरूले कृषक समुहका कृयाकलाप एवं समुहका कागजातहरूको अध्ययन, अवलोकन गरी पृष्ठपोषण गर्न सक्नेछन् । प्राप्त पृष्ठपोषण उपर समुह बैठकमा छलफल गरी निर्णय गर्नुपर्नेछ ।

७. समुह निष्कृत्यको अवस्था:

(१) लगातार ६ महिनासम्म मासिक बैठक नबसेमा

(२) समुहले कृषि प्रसार कार्ययमा अभिरुचि नराखेमा

(३) अन्य विभिन्न कारणहरूले समुह निष्कृत्य भएमा

यस्तो अवस्थामा कार्यालयबाट सञ्चालन हुने कृषि विकास कार्यक्रमको लागि उक्त समुहसंग साझेदारी गर्न सकिनेछैन ।

८. समुह विघटन हुन सक्ने: निम्न अवस्थामा समुह विघटन हुनेछ ।

(१) पटक पटक समुहको विधान विपरित कार्य गरेको प्रमाणित भएमा

(२) सरकारी जायजेथा वा रकम हिनामिना वा दुरुपयोग गरेमा

(३) समुह निष्कृत्य भएमा

(४) समुहको निर्णय अनुसार समुह विघटन गरेमा

(५) प्रचलित नियम विपरितका कार्यहरू गरेमा

(६) स्थानीय टोल विकास संस्थासमेत वडा कार्यालयको सिफारिसमा कार्यालयबाट समुह विघटन गर्न उचित देखिएमा विघटन गरिनेछ ।

तर समुहका सदस्यहरूबाट जम्मा भएको हितकोष रकम समुहको अभिलेखको आधारमा साँवा ब्याज रकम समुहका सदस्यहरूलाई नै वितरण गरिनेछ ।

९. संशोधन: आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा नगरकार्यपालिकाको निर्णय अनुसार कार्यविधि संशोधन गर्न सकिनेछ ।

१०. बचाउ तथा खारेजी: यस कार्यविधिमा उल्लेखित कुराहरु प्रचलित कानून बमोजिम बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः खारेज हुनेछ यसैगरि यस कार्यविधि बन्नु अघि गठन तथा दर्ता भएका सम्पूर्ण समुह/समितिहरु यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूचीहरु:

अनुसूची १ समुहको दर्ता निवेदन

अनुसूची २ समुहको विधान

अनुसूची ३ समुहलाई दिइने प्रमाणपत्रको नमुना

अनुसूची १
समुह दर्ताको लागि निवेदन

मिति: २०...../...../.....

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू
भिमाद नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
गण्डकी प्रदेश तनहुँ ।

विषय: समुह दर्ता गरीपाउँ ।

प्रस्तुत विषयमा हामी भिमाद नगरपालिका वडा नं ..... टोलका कृषकहरु समुहमा आवद्ध भइ कृषि व्यवसाय सञ्चालन तथा पर्वर्द्धन गर्नको लागि मिति २०७...../...../..... का दिन श्री ..... कृषक समुहको गठन गरि तपशिलका कागजात सहित दर्ता हुनको लागि यो निवेदन पेश गरेका छौं ।

निवेदकको हस्ताक्षर .....

निवेदकको नाम: .....

समुहको नाम: .....

पद :

सम्पर्क नं

संलग्न कागजातहरू:

१. समुह गठनको निर्णयको प्रतिलिपी १ थान
२. समुहको विधान २ थान
३. सदस्यहरूको नागरिकताको छयाँप्रति थान १/१ थान

अनुसूची-२

.....कृषक समूहको विधान नमूना

प्रस्तावना: नेपालमा बढ्दो .....कृषक व्यवसायलाई अघि बढाउने उद्देश्यले यस
..... समूहको गठन गरिको हो । (५० शब्दमा नबढाइ समुह गठनको औचित्य खुलाई लेखे)

१. प्रारम्भिक:

१.१ संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

क) यस समुहको नाम ..... समूह रहनेछ ।

ख) यो विधान समूह नगरपालिकामा दर्ता भएपछि तुरुन्त लागु हुनेछ ।

१.२ परिभाषा

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यो विधानमा

क) समुह भन्नाले यस विधानमा उल्लेखित ..... गर्ने, कृषकहरूको समुहलाई जनाउछ ।

ख) "सदस्य" भन्नाले ..... उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन विधानको दफा ३ बमोजिम सदस्यता लिएको
व्यक्तिलाई जनाउनेछ ।

ग) "कार्य समिति" भन्नाले विधान अनुसार निर्वाचित अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सचिव, सहसहसचिव, कोषाध्यक्ष तथा सदस्य
पदाधिकारीहरूलाई जनाउनेछ ।

घ) "साधारण सभा" भन्नाले यस विधानको दफा ४ बमोजिम गठित सभालाई जनाउने छ ।

१.३ समूहको छाप :

गोलोघेरा भित्र पृष्ठभूमिमा....." पढ्न सकिनेछ । (आफ्नो इच्छा अनुसारको समूहको उद्देश्यसंग मेल खाने)

१.४ समूहको कार्यालय :

यस समूहको कार्यालय ..... मा रहनेछ ।

१.५ समूहको दर्ता :

कृषक समूह नगरपालिकामा दर्ता गर्नुपर्नेछ । साथै अनिवार्य रूपमा आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा समेत दर्ता गरि स्थाई लेखा नम्बर (PAN) लिनु पर्नेछ ।

२.१ उद्देश्य :

सदस्यहरूको सामाजिक, आर्थिक, कृषिजन्य व्यवसायिक, हितलाई ध्यान राखि देहायमा उल्लेखित समूहको उद्देश्य हुनेछ:

क.

ख.

ग.

(समूहका मुख्य मुख्य उद्देश्यहरू लेख्ने)

समूहको विधानको दफा २.१ बमोजिमका उद्देश्यहरू प्राप्त गर्न यो समूहले देहाय बमोजिम कार्यहरू गर्नेछ ।

क.

ख.

३. सदस्यता

..... का दिन भएको वृहत कृषक भेलाबाट यस समूहमा आवद्ध भएका स्वतः सदस्य हुने र अन्य समयमा सदस्य हुन चाहेका कृषकहरूलाई कार्यसमितिको सिफारिस का साथ अनुसुची ४ अनुसार दरखास्त दिएका कृषकलाई यस समूहमा आवद्ध गर्न सकिनेछ ।

३.१

सदस्यको लागि योग्यता:

क. आफै पशुपालन तथा खेतिपाती गरेको ।

ख. ....विक्री वितरण गरेको

ग. समूहको विधान अनुसार कार्य गर्न मञ्जुरी भएको ।

घ. कृषक कृषक बिच आपसी सहयोग बढाउन इच्छुक भएको ।

ड. सदस्यताको लागि १६ वर्ष उमेर पुगेको हुनुपर्नेछ ।

३.२ साधारण सदस्यः

सदस्यता शुल्क रु १०० तिरी अनुसूची ४ बमोजिमको निवेदन दिई कार्यसमितिको निर्णय बमोजिम साधारण सदस्यता प्राप्त गर्न सक्नेछन् । यस्तो सदस्यले कार्यसमितिले तोकेको मासिक रकम नियमित रूपमा हितकोषमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

समुह गठन भइसकेपछि कुनै पनि योग्यता पुगेको व्यक्तिले समुहको सदस्यता लिन चाहेमा समुहमा आवद्ध प्रतिसदस्य बराबर उक्त मितिसम्म सञ्चित हितकोष र सो को ब्याज साथै नियम अनुसार अन्य शुल्क बुझाउनुपर्दछ ।

३.३ सदस्यता कायम नरहने अवस्था (सदस्यको अयोग्यता)

कार्यसमितिले निम्न अवस्थामा सदस्यहरूलाई सदस्यताको लागि अयोग्य ठहर्‍याई सदस्यता समाप्त गर्न सक्नेछ ।

क. तोकिएको मासिक बचत तथा अन्यतिर्नपर्ने रकमहरू ३ महिनासम्म नतिरेमा

ख. विधानको उद्देश्य विपरित कार्य गरेमा वा समुहको रकम वा कागजात हिनामिना गरेमा वा अन्य कुनै कारणले कार्यसमितिले निश्कासन गरेमा ।

ग. सदस्यबाट राजिनामा दिएमा (सदस्य रहन नचाहेर लिखित निवेदन कार्यसमितिले सदर गरेमा)

घ. अपराधिक कार्यमा संलग्न भएको दोष प्रमाणित भएमा

ड. पेशा परिवर्तन गरी अन्य व्यवसाय गरेमा

च. मृत्यु भएमा

छ. समुहको सिद्धान्त वा नियम वा प्रतिष्ठामा आँच आउने कार्य गरेमा ।

४ साधारण सभा तथा कार्यसमिति

४.१ यस समुहको सदस्यता प्राप्त सम्पूर्ण सदस्य साधारणसभाको सदस्य हुनेछ । जुन समुहको उच्चतम निकाय हुनेछ । यसले विधान पारित एवं संशोधन गर्न सक्नेछ । साधारणसभा वर्षमा एकपटक बस्नेछ । तर आवश्यकता अनुसार जुनसुकैबेला बोलाउन सकिनेछ ।

४.२ साधारण सभाको अधिवेशनः

कार्यसमितिले तोकेको मिति र समयमा यस समुहको सचिवले अध्यक्षको परामर्श लिई लिखित सुचनाद्वारा सम्पूर्ण सदस्यलाई साधारणसभाको स्थान, समय,मिति तथा एजेण्डाको जानकारी गराउनुपर्नेछ ।

४.३ साधारण सभाको काम कर्तव्य र अधिकारः

क) कार्यसमितिको निर्वाचन तथा गठन गर्ने ।

ख) विधान संशोधन गर्ने

ग) वार्षिक बजेटको अनुमोदन गर्ने ।

घ) समुहको वार्षिक कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने ।

ड) समुहको वार्षिक कार्ययोजना बनाउने ।

४.४ साधारणसभाको गणपुरक संख्या:

समुहको साधारणसभाको बैठकमा कम्तिमा पनि ५१ प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थितिमा हुनुपर्नेछ । यदि सो नभएमा फेरी ३ दिनभित्र अर्को सभा बोलाउनुपर्नेछ । यसमा कुल साधारण सदस्यको २५ प्रतिशत उपस्थिति भएमा पनि यो सभाको बैठक बस्नेछ ।

४.५ कार्य समिति गठन विधि:

क) कार्यसमिति ७ सदस्यीय हुनेछ ।

ख) कार्यसमितिमा अध्यक्ष सचिव कोषाध्यक्ष तथा सदस्यहरू हुनेछन् । आवश्यकताअनुसार उपाध्यक्ष तथा सहसचिवको पनि व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।

ग) कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको बैठक हरेक महिनाको पहिलो शनिवार हुनेछ तर आवश्यकता भए जुनसुकै समयमा पनि बस्न सक्नेछ ।

घ) कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको कार्य अवधि २ वर्षको हुनेछ ।

ड) कार्यसमितिको कुनै पद खाली भएमा साधारण सदस्य मध्येबाट कसैलाई पनि कार्यसमितिको पदमा समितिको बहुमतबाट मनोनित गर्न सकिनेछ ।

च) कार्यसमितिको कोरम २/३ (दुई तिहाई)लाई मानिनेछ भने निर्णय बहुमतद्वारा हुनेछ ।

छ) साधारणसभाका सदस्यहरूले आफुमध्येबाट निर्वाचन प्रकृयाद्वारा अध्यक्ष सचिव कोषाध्यक्ष तथा अन्य पदाधिकारीहरूको चयन गरी कार्यसमिति गठन गर्नेछ । तर अध्यक्ष सचिव र कोषाध्यक्ष मध्ये एक पदमा महिला अनिवार्य हुनुपर्नेछ ।

४.६ कार्यसमितिको काम कर्तव्य र अधिकार:

क) विधानको परिधि भित्र रहि समुहको उद्देश्य अनुरूप साधारणसभाले गरेको नीति निर्देशनलाई पालन गर्ने ।

ख) समुहको वार्षिक कार्यक्रम बनाउने तथा समुहको कृयाकलापहरू सञ्चालन गर्ने ।

ग) सरकारी तथा गैहसरकारी संस्थाहरूसंग सम्पर्क वृद्धि गर्ने दुग्ध उत्पादन संग सम्बन्धित अन्य संघसंस्थाहरूसंग सम्पर्क गरी बढी भन्दा बढी सहयोग प्राप्त गर्ने ।

घ) सहकारीमा जाने प्रयास गर्ने ।

ड) समुहको कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने ।

च) समुहको वार्षिक प्रतिवेदन बनाउने र प्रस्तुत गर्ने

४.७ समुहको बैठक:

समुहको नियमित बैठक प्रत्येक महिनाको पहिलो शनिवार बस्नेछ । समुह बैठकहरू कार्यसमितिले निधो गरेको ठाउँ मिति र समयमा नियमित रूपमा बस्नेछ । पुर्व निर्धारित बैठकमा कुनै सदस्यले भाग लिन नसक्ने भएमा कारण सहित सोको जानकारी पहिले नै दिनुपर्छ । विशेष परिस्थिति बाहेक लगातार तिन बैठकहरूमा उपस्थित नहुने सदस्यलाई सहमतीको आधारमा कार्यसमितिबाट निष्काशन गरिनेछ ।

५. पदाधिकारीको काम कर्तव्य र अधिकार

५.१ अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार:

क. आवश्यकता अनुसार समुहको बैठक र साधारणसभा बोलाउने ।

ख. बैठकको अध्यक्षता तथा नियन्त्रण गर्ने ।

ग. समुहलाई कृयाशिल गराउने तथा उद्देश्य प्राप्तिको लागि आवश्यक कार्य गर्ने ।

घ. कुनै विषयमा मतदान हुदा मत बराबर भएमा निर्णायक मत दिने ।

ङ. विधानमा तोकिए अनुरूप साधारण सदस्यलेमाग गरे अनुरूप विशेष साधारणसभा बोलाउने ।

च. समुहले तोकेको काम कारवाही गर्ने ।

छ. समुहमा उठेका विवादहरूको समाधान गर्ने ।

ज. समुह र अन्य संघ संस्था तथा सरकारी निकायहरूसंग सम्पर्क व्यक्तिको रूपमा काम गर्ने ।

झ. समुहको निर्णय, कार्यक्रम र कृयाकलाप भएका कामकारवाहीहरू एवं समस्याहरूको अभिलेख राख्न सचिवलाई सहजिकरण गर्ने ।

ञ. बार्षिक कार्योजनाको कार्यान्वयन एवं समुह परिचालनको नेतृत्व लिने ।

ट. समुह बैठकमा भएका निर्णय, बार्षिक साधारण समितिका निर्णय, बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन लगाउतका कागजात हरू आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित निकायमा पेश गर्ने ।

ठ. समुह सदस्यहरूलाई आफ्ना समस्याहरूको पहिचान र तिनको प्राथमिकता तोक्न सघाउनु र साथै उक्त समस्याहरू समाधान गर्न कार्यक्रम बनाउन र कार्यान्वयन गर्न लगाउने ।

ड. सदस्यहरूलाई कृयाशिल गराई समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

ढ. समुह सदस्यहरू बिच मतभेद व्यवस्थापनका लागि सहजिकरण गर्ने ।

५.२ उपाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार

क. अध्यक्षको कार्यमा सहयोग गर्ने ।

ख. अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने सबै कार्य गर्ने

ग. कार्यसमितिले तोकेको कार्य गर्ने ।

५.३ सचिवको काम कर्तव्य र अधिकार

- क. अध्यक्षसंगको परामर्शमा बैठक बोलाउने
ख. बैठकको तयारी गर्ने ।
ग. समुहको निर्णय पुस्तिका तयार गर्ने ।
घ. समुहको सम्पूर्ण कागजातहरू सुरक्षित राख्ने ।
ङ. समुहको बैठक एवं साधारणसभाद्वारा पारित निर्णयको कार्यान्वयनका लागि पहल गर्ने ।
च. बार्षिक प्रतिवेदन तयार पारी साधारण सभामा पेश गर्ने ।
छ. समुहको कार्ययोजना निर्माणमा सहयोग गर्ने ।
ज. कार्यसमितिले तोकेको काम गर्ने ।
- ५.५ कोषाध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार
क. समुहको हितकोय रकम नियमित उठाउने र फरफारक व्यवस्थापन गर्ने ।
ख. समुहको सबै कोषको हिसाबकिताब सुरक्षित र दुरुस्त राख्ने ।
ग. समुहको चल अचल सम्पूर्ण सम्पत्तिको सुरक्षाको जिम्मेवारी लिने ।
घ. समुहको बार्षिक बजेट तयार पार्ने, साधारणसभामा बार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्ने तथा लेखापरिक्षण गराउने ।
ङ. समुहको अध्यक्ष वा सचिवसंग मिलि खाता सञ्चालन गर्ने ।
च. कार्यसमितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।
- ५.५ कार्यसमिति सदस्यहरूको काम कर्तव्य र अधिकार
क. आवश्यकता अनुसार समुहका अन्य उपसमितिमा रही जिम्मेवारी बहन गर्ने ।
ख. कार्यसमितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने ।
६. आर्थिक व्यवस्था
६.१ आर्थिक श्रोत
क. यस समुहका सदस्यहरूबाट प्राप्त सदस्यता शुल्क ।
ख. समुहको अन्य क्रियाकलापबाट भएको आम्दानी ।
ग. समुहका सदस्यले बचत गर्ने मासिक रकम ।
घ. समुहबाट ऋण लगानी गर्दा प्राप्त ब्याज ।
ङ. समुहले अन्य संघ/संस्थाबाट पाएको अवसरबाट समुह सदस्यले पाउने पारिश्रमिकबाट निश्चित १०% लेवी ।
च. समुह सदस्यले आफ्नो नामबाट गरेको बचत
छ. विलम्ब शुल्क ।
- ६.२ हितकोष:

क. श्री .....कृषक समुहको एक हितकोष हुनेछ ।

ख. श्री ..... शाखामा समुहको खाता सञ्चालन हुनेछ ।

६.३ हितकोष परिचालन

क. समुह सदस्यलाई आवश्यक पर्दा हितकोषबाट ऋण/सापटी लिन सक्नेछन् ।

ख. सदस्यले ऋण माग गर्न अनुसूची -५ अनुसार निवेदन दिनुपर्नेछ ।

ग. पशुपालन/कृषि कार्यको लागि लिईएको ऋणमा १०% र अन्य प्रयोजनको लागि लिईने ऋणमा १६% ब्याज लाग्नेछ ।

घ. मासिक ब्याज मासिक बचत रकम एवं ऋणी सदस्यले तोकिए बमोजिम ऋण किस्ता प्रत्येक महिना बुझाउनुपर्नेछ ।

हितकोष परिचालनका उपायहरूलाई मुख्यतया दुई वर्ग आवश्यक खर्च र आन्तरिक लगानी मा विभाजन गर्न सकिन्छ ।

१. कार्यालय खर्च कापी कलम बिल भौचर फाईल रजिष्टर खाता पत्रपत्रिका
२. फर्निचर खर्च
३. ढुवानी तथा घरभाडा
४. अन्य संस्थासंग सदस्यता लिँदा तिर्नुपर्ने खर्च र बार्षिक नवीकरण खर्च
५. लेखापरिक्षण खर्च
६. साधारणसभा खर्च
७. विविध समुहको बैठकमा चियापान आदि ।

आन्तरिक लगानी:

आन्तरिक लगानी भन्नाले समुह भित्रको सदस्य बिचको लगानी भन्ने जनाउदछ जस्तै:

उत्पादनमुलक कार्य उत्पादन तथा उत्पादन सामग्री खरिद बिक्री

आयमुलक कार्य गर्न

सामाजिक कार्य गर्न जस्तै सफाई अभियान वृक्षारफण कुलो निर्माण स्वास्थ्य वातावरण संरक्षण आदि ।

सीप विकास

बौद्धिक कार्य

पूँजी लगानी

६.४ विलम्ब शुल्क

क. मासिक बचत रकम तोकेको समयम नतिरेमा पहिलो महिना प्रतिदिन रु ..... विलम्ब शुल्क लाग्नेछ ।

- ख. दोश्रो महिना प्रति दिन रु ..... विलम्ब शुल्क लाग्नेछ ।
- ग. तेस्रो महिना प्रति दिन रु ..... लाग्नेछ ।
- घ. चौथो महिनाबाट सदस्यता खारेज हुनेछ ।
- ङ. प्रत्येक महिना बुझाउनुपर्ने ऋण किस्ता र ब्याज नबुझाएमा प्रति महिना रु प्रति दिन दोश्रो दिन रु प्रतिदिन विलम्ब शुल्क लाग्नेछ । चौथो महिना ऋण रकम र ब्याजहरू ऋणी र जमानी सदस्यहरूबाट असुल उपर गरिनेछ ।
- च. एक सदस्यको जमानी बसेको सदस्यले अर्कोको पुःन जमानी बस्ने छैन ।
- छ. जमानी सदस्यले ऋण माग गरेमा ऋणी सदस्यले ऋण तिरिसकेपछि मात्र ऋण प्रदान गरिनेछ ।
- ज. ऋण लिएको सदस्यले अरु सदस्यको जमानी बस्न पाउनेछैन ।
- झ. ऋण लिनको लागि .....सम्म एक सदस्यको जमानी रु ..... सम्म दुई सदस्य र रु..... सम्म तिन सदस्यको जमानी चाहिनेछ ।

६.५ लगानीको सुरक्षण:

कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो नाममा जम्मा भएको हितकोषको अधिकतम् ९०% सम्म ऋण लिन पाउनेछ । यदि व्यक्तिको नाममा संकलित हितकोषको ९० भन्दा बढी ऋण लिनुपर्ने भएमा सोही समुहका अन्य २ जना सदस्यको सामुहिक जमानीमा ऋण दिन सकिनेछ । ऋण लिने व्यक्तिले तिर्नुपर्ने साँवा र ब्याज रकम नतिरेको तिर्न नसकेको खण्डमा जमानी बसेका सदस्यहरू मार्फत असुलउपर गरिनेछ । यसरी पनि असुलउपर हुन नसकेको अवस्थामा नेपाल सरकारको प्रचलित नियमानुसार कारवाही प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।

६.६ लेखापरिक्षण:

यस समुहले रजिष्टर्ड लेखा परिक्षण अनिवार्य गराउनुपर्दछ । यसरी गरिएका लेखापरिक्षणहरू बार्षिक साधारण सभाको पूर्ण बहुमतबाट अनुमोदन गराउनुपर्दछ । आर्जित मुनाफा सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई प्रत्येक बर्षको लेखा परिक्षणपछि निजहरूको हिसाक खातामा जम्मा गर्नुपर्दछ ।

७. विविध

७.१ निर्वाचन सम्बन्धि व्यवस्था:

यस समुहको कार्यसमिति कायम रहेको अवस्थामा सोही कार्यसमितिले र सो समिति कायम नरहेको अवस्थामा साधारण सदस्यहरूको बैठकले निर्वाचन अधिकृत नियुक्त गर्दछ । सो निर्वाचन अधिकृतले निर्वाचन अधिकृतमा नियुक्त भएको

मितिले एक महिनाभित्र निर्वाचन गराईसक्नुपर्दछ । सो निर्वाचनमा पर्ने खर्च कार्यसमितिले व्यवस्था गर्नेछ । यसमा कार्यसमितिको पदाधिकारीलाई मतादान वा सहमतीद्वारा साधारणसभाको सदस्यहरूले छात्रे छन् ।

७.२ पदावधि:

- क. कार्यसमिति सदस्य तथा पदाधिकारीहरूको पदावधि निर्वाचित भएको मिति देखि २ बर्षको हुनेछ ।
- ख. सो गठित कार्यसमितिको पदावधि समाप्त हुन १ महिना अगावै समुहको साधारणसभा बोलाई नयाँ कार्यसमितिको चुनाव गराउन अनिवार्य हुनेछ ।
- ग. कार्यसमितिले विधानमा उल्लेखित आफ्नो कार्यकाल समाप्त हुन १ महिना अगावै निर्वाचन गराउन नसकेको तथा निजको कार्यावधि समाप्त भएपछि सो कार्यसमितिको सदस्यहरूको समितिले आफ्नो समितिको बैठक बोलाई एउटा तदर्थ समिति खडा गरी सो तदर्थ समितिद्वारा साधारण सभाको बैठक बोलाई नयाँ कार्यसमितिको गठन गर्नेछ ।
- घ. कार्यसमितिको पदावधि समाप्त हुनु अगावै कार्यरत कार्यसमिति कुनै किसिमबाट भंग हुन गएमा भंग भएको कार्यसमितिले आफ्नो जिम्ममा रहेको सम्पूर्ण कागजपत्र, नगद, जिन्सी कार्यभार समेत सम्पूर्ण सदस्यको सभा बोलाई अथवा कार्यालय सचिव भए सोलाई बुझाई सो को भरपाइ लिनुपर्नेछ । सो नगरेमा वा यस समुहलाई हानी नोक्सानी भएमा सो कार्यसमितिका अध्यक्ष र सचिव दुवैले ब्यहोर्नुपर्नेछ ।

७.३ उमेद्वारको अयोग्यता

- क. जो कृषि व्यवसायमा छैन
- ख. जो यस समुहमा नै छैन ।
- ग. जुले यस समुहको उद्देश्य विपरित काम गर्दछ ।
- घ. जो व्याक्तिको मानसिक अवस्था ठिक छैन ।
- ङ. फौजदारी अभियोग लागेको तथा प्रमाणित भएको व्याक्ति ।

७.४ अविश्वासको प्रस्ताव:

साधारण सभाको सदस्यहरू मध्येबाट एक तिहाई सदस्यहरूले कार्यसमिति उपर अविश्वासको प्रस्ताव ल्याई दुई तिहाई सदस्यहरूबाट सो प्रस्ताव पारित भएमा कार्यसमिति विघटन हुनेछ । तर अविश्वासको प्रस्ताव आएमा सफाईको मौकाबाट बञ्चित गरिनेछैन ।

७.५ राजिनामा:

यस समुहको अध्यक्षले उपाध्यक्ष वा सचिव समक्ष र अध्यक्ष बाहेक अन्य पदाधिकारीले अध्यक्ष समक्ष राजिनामा दिन सक्नेछन् कार्यसमितिको बैठकबाट स्वीकृत नभएसम्म तिनीहरू आफ्ना पदमा बहली रहिरहनेछन् ।

७.६ विधान संशोधन:

समुहको विधान संशोधन गर्नुपर्ने आवश्यकता भएमा साधारण सभाको सदस्यहरू मध्येका कम्तीमा ५१ प्रतिशत सदस्यहरूको उपस्थितिमा विधान मस्यौना पेश गरिनेछ। उपस्थित सदस्यहरू मध्येका दुई तिहाई बहुमतबाट विधान संशोधन मस्यौदा पारित भएमा विधान संशोधन गरिनेछ। साथै संशोधित विधान ..... कृषि तथा पशुविकास शाखाबाट अनुमोदित नभएसम्म संशोधन भएको मानिनेछैन।

७.७ नियम बनाउने:

साधारणसभाले आन्तरिक सञ्चालन नियमहरू बनाउन सक्नेछ।

७.८ उपसमितिहरू बनाउने:

वार्षिक साधारणसभाबाट पारित आफ्ना कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नको लागि र समुहको उद्देश्य र लक्ष्य प्राप्त गर्नको लागि यस समुहले साधारण सभा एवं कार्यसमितिको बैठकबाट उपसमितिहरू बनाउन सक्नेछ।

७.९ विघटन:

समुहको विधान बमोजिम कार्य सञ्चालन गर्न नसकी वा उद्देश्य प्राप्त गर्न असफल भए वा २ वर्षसम्म समुह नविकरण नभएमा समुह विघटन हुनेछ। यसरी समुह विघटन भए बचत रकम सम्पूर्ण सदस्यहरूलाई फिर्ता गर्नुपर्नेछ।

७.१० समुह छोड्नुपर्ने अवस्था/सदस्यको मृत्यु/ सदस्यले पाएको अवसर:

कुनैपनि सदस्यले समुह छोड्न चाहेको खण्डमा जिजको नाममा संकलन भएकोहितकोष रकमबाट ३%कट्टा गरी बाँकी रकम भुक्तानी दिइनेछ। यदि कुनै सदस्यको मृत्यु भएमा निजले बचत गरेको सम्पूर्ण रकम निजको सबैभन्दा नजिकको हकवालालाई समुहले दिने ब्याज सहित फिर्ता दिनेछ। समुहले कुनै संघ/संस्था/कार्यालयबाट पाएको कसैपनि अवसर सामाग्रीहरू आवश्यकता हेरी समुहको बैठकबाट निर्णय गराई सबै सदस्यले समान रूपमा पाउने गरि वितरण गरिनेछ।

७.११ समुहको चल अचल सम्पत्ति:

समुह विघटन भए पश्चात समुहको चल अचल सम्पत्ति .....नगरपालिका पशुसेवा शाखाको निर्णय बमोजिम हुनेछ। उक्त निर्णय चित्त नबुझेको खण्डमा न्यायको लागि उपमेयरसमक्ष निवेदन गर्न सक्नेछ। सो सन्दर्भमा कार्यपालिकाको निर्णय नै अन्तिम हुनेछ।

अनसची-३

भिमाद नगरपालिका

नगरकार्यपालिको कार्यालय

कृषि तथा पशुसेवा शाखा

गण्डकी प्रदेश, तनहुँ

कृषक समुह/समिति दर्ता प्रमाण-पत्र

दर्ता नं :

समुह पद्धतिलाई सु-व्यवस्थित गर्दै कृषि प्रसार कार्यलाई टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले यस भिमाद नगरपालिकाको वडा नं .....मा मिति २०...../...../..... मा गठन भएको श्री .....लाई यस कार्यालयको अभिलेखमा दर्ता गरि यो प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको छ ।

.....
शाखा प्रमुख

.....
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति: २०...../...../.....

पुनश्च: प्रत्येक दुई वर्षमा अनिवार्य नविकरण गर्नुपर्नेछ ।

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

कृषि पशुसेवा शाखा
भिमाद तनहुँ

समुहको नाम:

ठेगाना:

नविकरण मिति	म्याद पुग्ने मिति	नविकरण गर्ने अधिकृतको दस्तखत	कार्यालयको छाप	कैफियत

प्रमाणीकरण मिति: २०७७/०४/२८

आज्ञाले,
थमन सिंह थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सूचना तथा अभिलेख केन्द्र, भिमाद मुद्रित । मूल्य रु. ८०।-